

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Затверджено
Вченою радою
Київського міжнародного університету*

Протокол №7 від 26 лютого 2018 року

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ДЛЯ АБИТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА НАВЧАННЯ
ЗА ПЕРШИМ (БАКАЛАВРСЬКИМ) РІВНЕМ
НА ДРУГИЙ КУРС
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 291 “МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ,
СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНІ СТУДІЇ”
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 29 “МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ”**

Київ – 2018

Програма
фахового вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання за першим (бакалаврським) рівнем на другий курс зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

I. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА СВІТОВА ПОЛІТИКА

1. Мирне врегулювання після Першої світової війни. Версальсько-Вашингтонська система.
2. Зміст та основні напрямки розвитку міжнародних відносин в Європі у міжвоєнний період.
3. Мюнхенська політика Західних держав та її наслідки.
4. Утворення і діяльність антигітлерівської коаліції в роки Другої світової війни.
5. Проблеми мирного врегулювання в Європі і Азії після Другої світової війни.
6. Проблеми формування Ялтинсько - Потсдамської системи міжнародних відносин
7. “Холодна війна ” у міжнародних відносинах: учасники, етапи, головні конфлікти.
8. Розвиток інтеграційних процесів у Західній Європі. Заснування Європейського Союзу.
9. Гельсінський мирний процес та його міжнародне значення.
10. Міжнародні відносини в Азіатсько - Тихоокеанському регіоні (80-90-ті рр.).
11. Геополітичні зміни в світі наприкінці 80-х – на початку 90-х років.
12. Основні тенденції розвитку сучасних міжнародних відносин.
13. ООН в системі міжнародних відносин: стан, тенденції, перспективи.
14. Європейські політичні, правові, економічні організації.
15. НАТО та його трансформація у наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.
16. Участь України в міжнародних організаціях.
17. Політичний реалізм в теорії міжнародних відносин.
18. Типологія учасників міжнародних відносин.
19. Закономірності розвитку міжнародних відносин.
20. Національний інтерес. Типологія національних інтересів.
21. Міжнародний конфлікт. Основні концепції його генезису та ескалації.
22. Особливості становлення та принципи зовнішньої політики України.
23. Європейський напрям зовнішньої політики України.
24. Українсько - російські міждержавні відносини.
25. Основні напрямки зовнішньої політики України.

II. ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Класифікація міжнародних відносин. Рівні міжнародних відносин. Системи міжнародних відносин.
2. Погляди античних авторів на міжнародні відносини. Фукідид (471 рр. до н.е.).
3. Неореалізм та неолібералізм як найсучасніші тенденції міжнародних відносин.
4. Універсальні закономірності міжнародних відносин. Глобалізація та фрагментація: їх прояви.
5. Учасники міжнародних відносин: їх класифікація, цілі, діяльність.
6. Держава як головний учасник міжнародних відносин.
7. Сила як основна категорія міжнародних відносин
8. Міжнародні конфлікти: типи, шляхи розв’язання.
9. Поняття міжнародних систем, типи міжнародних систем, еволюція міжнародних систем.
10. Поняття міжнародного та світового порядку: основні тенденції.

III. ДИПЛОМАТИЧНА І КОНСУЛЬСЬКА СЛУЖБА

1. Роль та місце дипломатії в міжнародних відносинах.
2. Порядок акредитації глави дипломатичного представництва. Вірчі грамоти та правові наслідки їх вручення.
3. Структура та функції Міністерства закордонних справ України.
4. Класи і ранги дипломатичних агентів.
5. Функції дипломатичних представництв України. Категорії персоналу дипломатичного представництва.
6. Порядок заснування консульських установ, їхні функції.
7. Закон України Про дипломатичну службу від 20 вересня 2001 р.: основні положення.

IV. ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРОТОКОЛ

1. Поняття дипломатичного протоколу та етикету, його вдосконалення в ході історичного розвитку.
2. Протокол як міжнародна категорія. Особливості дипломатичних протоколів різних країн світу.
3. Протокольні заходи під час офіційних візитів глав іноземних держав чи урядів.
4. Дипломатичний протокол та міжнародна практика визнання держави де-факто та де-юре.
5. Вірчі грамоти та практика їх вручення в Україні та інших державах.
6. Дипломатичні документи, зміст та вимоги до їх складання.
7. Поняття державного прапора, гербу і гімну країни. Порядок виставлення прапорів.
8. Нештатні (почесні) консули.
9. Дуайєн дипломатичного корпусу та його функції.
10. Класи і ранги дипломатів, їхнє співвідношення.
11. Протокольна служба ООН. Особливості дипломатичного протоколу в ООН.

V. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

1. Національні інтереси в зовнішній політиці України.
2. Концептуальні засади зовнішньої політики України.
3. Українсько-російські міждержавні відносини: становлення та розвиток.
4. Українсько-американські відносини (1991-2011).
5. Євроатлантична інтеграція України: історія, проблеми та перспективи.
6. Процес розширення ЄС та перспективи інтеграції України в ЄС.
7. Російсько-грузинський конфлікт та Україна.
8. Транскордонне співробітництво України на сучасному етапі.
9. Зовнішньополітичний напрям енергетичної стратегії України.
10. Проблема пошуку та збереження державної ідентичності України в умовах глобалізації.
11. Україна та проблеми врегулювання регіональних міжнародних конфліктів.
12. Співробітництво України з державами ЦСЄ та ПСЄ (на прикладі країни).

VI. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН АЗІЇ

1. Зовнішньополітична стратегія Китаю в сучасних міжнародних відносинах.
2. Трансформація зовнішньої політики Японія в сучасних історичних умовах.
3. Територіальна проблема у відносинах між Росією та Японією (1990 року – початок XXI ст.).
4. Китай як чинник зовнішньої політики Росії.
5. Проблеми формування зовнішньополітичного курсу держав Близького Сходу.
6. Палестинське питання в сучасних міжнародних відносинах.
7. Іракська проблема в міжнародних відносинах
8. Зовнішньополітичні орієнтири сучасної Індії.

9. Індо–Пакистанський конфлікт і його міжнародне значення.
10. Кореїський чинник у розвитку міжнародних відносинах в АТР.

VII. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

1. Зовнішньополітичні вектори країн Західної Європи.
2. Країни Західної Європи в процесі євроатлантичної інтеграції.
3. Зовнішня політика лейбористського уряду Т. Блера і Г. Брауна.
4. Зовнішньополітичні пріоритети уряду та діяльність Г. Шрьодера та А. Меркель.
5. Зовнішньополітична стратегія та діяльність Франції в роки президентства Ж. Ширака (1996–2007р.).
6. Зовнішньополітичні пріоритети Франції за президентства Н. Саркозі.
7. Зовнішня політика Іспанії на сучасному етапі
8. Зовнішньополітичні пріоритети Італії.

VIII. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

1. Зовнішня політика США за президентства Б. Клінтона.
2. Зовнішньополітична стратегія США за президентства Дж. Буша-молодшого.
3. Зовнішньополітичні пріоритети Канади на рубежі ХХ-ХХІ століття.
4. Еволюція зовнішньополітичної стратегії США в другій половині ХХ століття.
5. НАФТА як інтеграційне об'єднання країни Північної Америки.
6. Еволюція стратегії національної безпеки США після 2001 р.
7. Зовнішня політика США стосовно країн Перської затоки та Центральної Азії.
8. Стратегічні напрямки співпраці США–РФ.
9. Еволюція зовнішньополітичної стратегії США стосовно Китаю.
10. Роль США у подоланні світової фінансової кризи.

IX. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ЦСЄ ТА ПСЄ

1. Вступ країн ЦСЄ та ПСЄ до ЄС: проблеми та наслідки.
2. Вступ та діяльність країн ЦСЄ та ПСЄ у НАТО: геополітичні наслідки для регіону.
3. Країни ЦСЄ та ПСЄ у регіональному міжнародному співробітництві (ЦЄІ, Вишеградська група, ОЧЕС, Рада Балтійських держав).
4. Російсько-грузинський конфлікт і держави ЦСЄ.
5. Проблема розміщення ПРО в країнах ЦСЄ та позиція Росії.
6. Країни ЦСЄ та енергетична безпека Європи.
7. Проблема статусу Косово та позиція країн ЦСЄ.
8. Міжетнічні та міжнаціональні проблеми в країнах колишнього СФРЮ.

X. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА РОСІЇ ТА КРАЇН СНД

1. Проблеми взаємовідносин Росії і країн Закавказзя.
2. Росія та конфлікт у Придністров'ї.
3. Проблема формування нової ролі РФ у сучасних міжнародних відносинах.
4. СНД: сучасний стан та перспективи.
5. Проблема Китаю у зовнішньополітичній стратегії Росії.
6. Східний вектор політики РФ за президентства В. Путіна.
7. Російсько-грузинський конфлікт і міжнародне співтовариство.

XI. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН В АФРИЦІ ТА ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ

1. Інтеграційні та дезінтеграційні процеси на Африканському континенті.
2. Зовнішня політика ПАР на сучасному етапі.
3. Держави Магрибу в сучасних міжнародних відносин.
4. Міжнаціональні взаємини в державах Африки.
5. Зовнішня політика Бразилії на сучасному етапі.
6. Антиглобалістський зовнішньополітичний курс країн Латинської Америки.
7. Сучасні інтеграційні процеси в країнах Латинській Америці.

XII. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Цивілізаційні концепції розвитку сучасних міжнародних відносин.
2. Глобалізація та нові тенденції у розвитку міжнародних відносин.
3. Регіоналізація, нові тенденції світового розвитку на рубежі ХХ-ХХІ століть.
4. Транснаціональні корпорації (ТНК) як новий чинник міжнародної політики.
5. Проблема безпеки в сучасних міжнародних відносинах.
6. Міжнародний тероризм як фактор сучасних міжнародних відносин.
7. Проблема формування нової системи міжнародних відносин
8. Пошук і збереження національної та релігійної ідентичності в сучасних міжнародних відносинах.
9. Ісламський фактор в сучасних міжнародних відносинах.
10. Релігійний фактор в системі міжнародних відносин.

XIII. МІЖНАРОДНА ІНТЕГРАЦІЯ У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

1. Інтеграційні процеси у світовій політиці: теоретичні та правові засади.
2. Сучасні концепції міжнародної інтеграції: федералізм, функціоналізм, неофункціоналізм.
3. Доктрини та нормативні засади західноєвропейської інтеграції
4. Формування світового інтеграційного співтовариства.
5. Роль інтеграційних об'єднань у сучасних міжнародних відносинах.

XIV. МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Класифікація міжнародних організацій. Сутність і типологія міжнародних організацій.
2. Роль НАТО в сучасних міжнародних відносинах. Проблеми розширення НАТО на Схід.
3. Діяльність регіональних організацій (ЛАД, АСЕАН, ОАД, Африканський Союз).
4. Питання одностайності і права вето РБ ООН.
5. Роль України в розробці Статуту ООН.
6. Проблеми реформування ООН на сучасному етапі.
7. Участь України в регіональних і субрегіональних інтеграційних утвореннях.

СПИСОК
рекомендованої літератури для підготовки до
фахового вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на навчання за
першим (бакалаврським) рівнем на другий курс зі спеціальності 291 «Міжнародні
відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» галузь знань 29 «Міжнародні
відносини»

Базова:

1. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. Монографія / Макаренко Є.А., Погорська І.І., Рижков М.М. та ін. – К. : Центр вільної преси, 2014. – 472 с.
2. Антропокультурні чинники європейського вибору України: Монографія / Авт. кол.: Є.І. Анрос, Г.І. Шалашенко, В.П. Загороднюк та ін. – К. : Наукова думка, 2014. – 303 с.
3. Бжезінський Зб. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи. – Львів – Івано-Франківськ, 2000. – 236 с.
4. Богатуров А.Д. Международные отношения в Центральной Азии. – М.: МГИМО, 2014. – 560 с.
5. Голопатюк Л.С. та ін. Міжнародні відносини і зовнішня політика України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. – К. : НУОУ, 2013. – 377 с.
6. Глобальні трансформаційні процеси в країнах світової периферії (регіон Субсахарської Африки): виклики та можливості для України: матеріали міжнар. наук. конф. – Вид. укр. та англ. мов.: доповн. та уточ. / від. наук. ред. О.І. Лукаш; НАН України, ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України». – К., 2017. – 240 с.
7. Дрьомов С.В. Інститут громадянства як регулятор впливу на стан забезпечення національної безпеки України: аналіт. доп. / С.В. Дрьомов. – К. : НІСД, 2017. – 52 с.
8. Європейська і світова практика досягнення консенсусу та національної єдності: алгоритм для України. Аналітична доповідь / А.І. Кудряченко (кер. авт. кол.), Т.О. Метельова, В.В. Солошенко – К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2016. – 82 с.
9. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991–2003) / Відп. Ред. С.В. Віднянський. – К.: Генеза, 2004. – 616 с.
10. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози) / За ред. Троян С.С. – К., 2014. – 189 с.
11. Киссинджер Г. Мировой порядок. – М. : АСТ, 2015. – 512 с
12. Копійка В., Шинкаренко Т. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2002. – 448 с.
13. Макаренко Є.А., Погорська І.І., Рижков М.М., Чекаленко Л.Д. та ін. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. Монографія. – К. : Центр вільної преси, 2014. – 472 с.
14. Марчук Є. На шляху до НАТО. – К.: Київ-Париж-Дакар, 2016. – 608 с.
15. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України: Підручник. – К.: НАОУ, 2005. – 403 с.
16. Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети України: монографія / За заг. ред. професорів С. Шергіна і В. Космини. – Київ: Дипломатична академія України при МЗС України, 2017. – 412 с.
17. Парахонський Б.О. Зовнішня політика України в умовах кризи міжнародного безпекового середовища : аналіт. доп. / Б.О. Парахонський, Г.М. Яворська. – К. : НІСД, 2015. – 100 с. – (Сер. «Національна безпека», вип. 10).
18. Парахонський Б.О., Яворська Г.М., Резнікова О.О. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України. – К. : НІСД, 2013. – 56 с.
19. Попович М. Вимір раціональності як чинник європейської інтеграції України / М. Попович ; [відп. ред. М. Попович] / Нац. акад. наук України, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди. – К. : Наукова думка, 2014. – 291 с.

20. Проблеми ядерної безпеки сучасного світу і України / За ред. Кудряченко А.І. – К.: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2016. – 140 с.
21. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914-2014 років: навч. посіб. – Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914-2014 років: навч. посіб. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 243 с.
22. Самойлов О.Ф. Глобалізація як культурно-історичне явище (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : [монографія]. – К.: КиМУ, 2015. – 282 с.
23. Сардачук П.С., Сагайдак О.П. Україна в двосторонніх міжнародних відносинах (кінець ХХ – поч. ХХІ століття): Навчальний посібник. – К.: Вид-во Європейського університету, 2005. – 328 с.
24. Стратегічне партнерство в зовнішній політиці США, ЄС та країн латиноамериканського регіону: зб.н.п. / За заг. ред. к.і.н., доц. С.В. Толстова – К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2016. – 145 с.
25. Троян С.С. Зовнішня політика у постбіполярному світі (Аналіз. Проблеми. Прогнози): Монографія / Наукова редакція д.і.н., проф. С.С. Трояна. –К. – 2014. – 189 с.
26. Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і практичний аспекти: Монографія / За ред. Ф.М. Рудича. – К.: МАУП, 2002. – 488 с.
27. Хачатурян Х.В., Некряч А.І. Місцева демократія: вітчизняний та зарубіжний досвід: навчальний посібник. – К. : КиМУ, 2014. – 344 с.
28. Чекаленко Л. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: Навчальний посібник. М.А. Кулініч, Н.О.Татаренко, В.Г. Ціватий, за наук. ред. проф. Л.Д. Чекаленко. – К.: ДАУ, 2013. – 628 с.
29. Яковенко Н.Л., Халаджи В.В. Європейська політика сусідства: роль та місце України: монографія. – К.: Науковий світ, 2012. – 218 с.

Допоміжна:

1. Анакіна Т.М. Значення політики Східного партнерства у правовідносинах між Україною та Європейським Союзом / Т. М. Анакіна // Правові засади гарантування та захисту прав і свобод людини і громадянина : зб. наук. ст. та тез наук. повідомл. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 23 листоп. 2012 р., м. Полтава. – Ч. 1. – С. 158–161.
2. Банашак Б. Польща й Україна: від добросусідства до асоціації з Європейським Союзом / Б. Банашак // Юридичний журнал. – 2013. – № 5. – С. 54–57.
3. Василенко С.Д. Україна: геополітичні виміри в загальноєвропейському процесі. – Одеса: ОДМА, 2000. – 179 с.
4. Ващенко Ю.В. Співробітництво енергетичних регуляторів у Європі: основні етапи становлення та значення для України // Вип. 29, т. 2. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. — Ужгород, 2014. – Вип. 29, т. 2. – С. 27–30
5. Віднянський Степан. Новітня історія країн Центрально-Східної Європи у наукових працях співробітників Інституту історії України НАН України. // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – К., 2012. – Вип. 21. – С. 9–36
6. Возз'єднання: Збірник архівних документів та матеріалів (травень 1944 – січень 1946 рр.) / Упор. О.Д. Довганич, А.М. Шикита та ін. – Ужгород: Закарпаття, 2000. – 326 с.
7. Городня Н.Д. Азійсько-Тихоокеанський регіон: інтеграційний вимір // Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем. Навчальний посібник / За ред. Л.Д. Чикаленко. – К.: Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. – 628 с. – С. 394–404.
8. Додонов Р.О. Конфлікт на Сході України у дзеркалі соціально-філософської рефлексії : монографія / Р.О. Додонов, Український інститут стратегій глобального розвитку та адаптації. – Вінниця : ГЛОБУС ПРЕСС, 2016. – 200 с.
9. Дубов Д.В. Кіберпростір як новий вимір геополітичного суперництва / Д.В. Дубов. – Київ : НІСД, 2014. – 326 с.

10. Крупеня І.М. Передумови гарантування миру в країнах ПСА у світлі нових теоретичних концепцій / І.М. Крупеня // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Випуск 1(43), Міжнародні відносини. – 2015. – С. 30–35.
11. Метельова Т.О. На шляху європейської консолідації: досягнення і втрати політики спільної ідентичності / Т.О. Метельова // Зовнішні справи. – 2016. – №10. – С. 26–31.
12. Некряч А.І. Реалізація освітніх стандартів ЮНЕСКО – запорука входження України в європейський цивілізаційний простір // Науково-практичне видання «Вища школа». – К. : Знання. – №3 (140), 2016. – С. 11–22.
13. Парахонський Б.О., Яворська Г.М., Резнікова О.О. Міжнародне безпекове середовище: виклики і загрози національній безпеці України. – К. : НІСД, 2013. – 56 с.
14. Потехін О.В. НАТО без України / О.В. Потехін // Зовнішні справи. – 2016. – №11. – С.8–13.
15. Пошедіна О.І. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України: підручник / колектив авторів; за заг. ред. О.І. Пошедіна. – 2-ге вид., доп. та вип. – К. : НАОУ, 2009. – 276 с.
16. Седляр Ю.О. Міжнародні санкції у світовій політиці: теорія і практика / Ю.О. Седляр. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2013. – 410 с.
17. Судак І.І. Пріоритети Канадської федерації на національному рівні, у межах Північної Америки та поза її територією // Проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. праць / наук. ред. Канцелярук Б. та ін.]. – К.: КиМУ, 2014. – Вип. 8. – С. 164–176.
18. Судак І.І. Роль канадської дипломатії у Великій двадцятці (G20) // Проблеми міжнародних відносин : [зб. наук. праць / наук. ред. Канцелярук Б. та ін.]. – К.: КиМУ, 2015. – Вип. 10–11. – С. 142–157.
19. Тараненко Г.Г. Сучасні тенденції розвитку міжнародної безпеки / Г.Г. Тараненко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін [Відп. ред. О.В. Бабкіна]. – Випуск 19: збірник наукових праць. – Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. – С. 138–142.
20. Тараненко Г.Г. Євроінтеграційні перспективи України на сучасному етапі / Г.Г. Тараненко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін [Відп. ред. О.В.Бабкіна]. – Випуск 21: збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – С. 94–99.
21. Толстов С.В. Українсько-білоруський діалог: пошук нових можливостей / С.В. Толстов // Зовнішні справи. – 2016. – №12. – С. 20–22.
22. Чекаленко Л.Д. Національна безпека України: система реалізації / Л.Д. Чекаленко // Зовнішні справи. – 2016. – №11. – С.17–19.
23. Шамраєва В.М. Українсько-американське стратегічне партнерство: концептуальні засади й практика реалізації: монографія. – Х. : ТОВ «оберіг», 2015. – 364 с.
24. Шквірук, Василь. Особливості розвитку міжнародного тероризму в Європі та актуальні проблеми боротьби з ним // Історико-політичні проблеми сучасного світу. – Чернівці, 2014. – Т. 27–28. – С. 290–295.
25. Калдор М. Новые и старые войны: организованное насилие в глобальную эпоху / М. Калдор, пер. с англ. А. Апполонова, М. Дондуковского; ред. перевода А. Смирнов, В. Софронов. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2015. – 416 с.
26. Коломієць О.В. Концепт міжнародної безпеки в контексті глобалізації / О. В. Коломієць ; Київ. міжнар. ун-т. – К. : КиМУ, 2013. – 426 с.
27. Копель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток: Навчальний посібник. – К.: ВПЦ Київський університет, 2004. – 314 с.
28. Кулагин В.М. Современная международная безопасность / В.М. Кулагин. – М. : КНОРУС, 2012. – 432 с.
29. Лебедева М.М. Мировая политика. – М.: Аспект-Пресс, 2006. – 365 с.

30. Мандрагеля В. А. Європейська інтеграція та міжнародна співпраця : посібник / [В. А. Мандрагеля та ін.]; за заг. ред. В. А. Мандрагелі, Л. А. Шереметьєвої. – Київ : НАДУ, 2016. – 286 с.
31. Сидорук Т.В. Політика сусідства Європейського Союзу у Східній Європі: модель інтеграції без членства: монографія. – Л. : ПАІС, 2012. – 441 с.
32. Фененко А.В. Современная международная безопасность. Ядерный фактор. – М. : Аспект Пресс, 2013. – 576 с.
33. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2003. – 603 с.
34. Шаклеина Т.А., Байков А.А. Мегатренды: Основные траектории эволюции мирового порядка в XXI веке. – М. : Аспект Пресс, 2015. – 448 с.